

STAATSBLED VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

295 RIKSWET van 4 juli 1963, houdende wijziging van het materiële militaire strafrecht en het militaire tuchtrecht.

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat de behoefte zich doet gevoelen om het Wetboek van Militair Strafrecht, de Wet op de Krijgstucht en de Provisionele Instructie voor het Hoog Militair Gerechtshof te wijzigen benevens enige andere daarmede verband houdende voorzieningen te treffen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, de bepalingen van het Statuut voor het Koninkrijk in acht genomen zijnde, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

Het Wetboek van Militair Strafrecht, vastgesteld bij de Wet van 27 april 1903, (Stb. 111¹⁾), wordt gewijzigd als volgt:

Artikel 4 wordt gelezen:

De Nederlandse strafwet is toepasselijk op de militair, die zich buiten Nederland aan enig strafbaar feit schuldig maakt.

Achter TITEL I wordt een nieuwe titel ingevoegd, luidende:

TITEL I A

Bepalingen omtrent feiten, begaan in of met betrekking tot Suriname en de Nederlandse Antillen

Artikel 5a.

Op feiten, door aan de militaire rechtsmacht onderworpen personen begaan in of met betrekking tot Suriname of de Nederlandse Antillen, is het aldaar geldende strafrecht toepasselijk, indien de Nederlandse strafwet tegen zodanige feiten geen straf bedreigt.

Indien het strafrecht van een der in het vorige lid genoemde Rijksdelen wordt toegepast, kunnen tevens worden toegepast de bepalingen van de Nederlandse strafwet, die betrekking hebben op de voorwaardelijke veroordeling en op de terbeschikkingstelling van de regering wegens gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke storing van de geestvermogens.

Artikel 5b.

Indien de Nederlandse strafwet op feiten, door aan de militaire rechtsmacht onderworpen personen begaan in of met betrekking tot Suriname of de Nederlandse Antillen, een lagere vrijheidsstraf of geldboete stelt, dan de strafwet van het betrokken Rijksdeel, kan een vrijheidsstraf of geldboete worden opgelegd van ten hoogste de tijd dan wel het bedrag, gesteld bij laatstbedoelde strafwet.

In artikel 6 wordt aan het onder a. gestelde toegevoegd:

- 4°. hechtenis;
- 5°. geldboete;

Het in het artikel onder b. 4° gestelde wordt gelezen: ontzetting van bepaalde rechten en ontzegging van bepaalde bevoegdheden.

Artikel 10 wordt gelezen:

Voor de gevangenisstraf en de hechtenis gelden de in het gemene recht daarvoor gegeven regelen met dien verstande dat Wij voor militairen bijzondere voorschriften met betrekking tot de arbeid, de bestemming van de opbrengst van de verplichte arbeid en de geestelijke, culturele en sociale verzorging kunnen vaststellen.

Artikel 11 wordt gelezen:

In geval gevangenisstraf of hechtenis kan worden uitgesproken is de rechter bevoegd in plaats daarvan tot militaire detentie te veroordelen.

De duur van de militaire detentie zal de duur van de tegen het feit bedreigde vrijheidsstraf en die van zes maanden niet mogen overschrijden.

Artikel 27 van het Wetboek van Strafrecht is bij het opstellen van militaire detentie van overeenkomstige toepassing.

Voor de toepassing van artikel 24 van het Wetboek van Strafrecht wordt de militaire detentie onder gevangenisstraf begrepen geacht.

Artikel 12 wordt gelezen:

Militaire detentie wordt als regel in algehele of beperkte gemeenschap ondergaan. De straf wordt tennitvoergelegd hetzij in een militair gesticht hetzij in een huis van bewaring.

Met betrekking tot de indeling en het beheer van en het regiem in militaire gestichten, als bedoeld in het vorige lid, de arbeid, de bestemming van de opbrengst van de verplichte arbeid, de geestelijke, culturele en sociale verzorging en de tucht zijn, voorzover Wij niet anders bepalen, de voorschriften van toepassing welke gelden ten aanzien van de huizen van bewaring en de wijze waarop militaire detentie daarin wordt tennitvoergelegd.

Voor militairen, die de militaire detentie in een huis van bewaring ondergaan, kunnen Wij bijzondere voorschriften met betrekking tot de arbeid, de bestemming van de opbrengst van de verplichte arbeid en de geestelijke, culturele en sociale verzorging vaststellen.

Artikel 13 wordt gelezen:

Een voorwaardelijke veroordeling wordt slechts uitgesproken indien het militair belang zich niet daartegen verzet.

Artikel 14 wordt gelezen:

Voor de toepassing van de bepalingen, die betrekking hebben op de voorwaardelijke veroordeling, wordt de militaire detentie als gevangenisstraf beschouwd.

Artikel 15 wordt gelezen:

Een opdracht tot het verlenen van bijstand aan een voorwaardelijk veroordeelde kan aan elke instelling, houder van een inrichting of bijzondere ambtenaar, die daarmede in een der rijksdelen belast is, worden gegeven.

In artikel 16 wordt de zinsnede „overeenkomstig artikel 14d van het Wetboek van Strafrecht” gelezen: ten aanzien van een voorwaardelijk veroordeelde.

Artikel 17 wordt gelezen:

De bevoegdheden, die met betrekking tot een voorwaardelijk veroordeelde toekomen aan de rechter die de voorwaardelijke veroordeling heeft gewezen, komen mede toe aan het Hoog Militair Gerechtshof.

Wij kunnen ook krijgsraden aanwijzen aan wie de in het eerste lid bedoelde bevoegdheden mede toekomen.

In artikel 18 wordt de zinsnede „bedoeld in artikel 14f van het Wetboek van Strafrecht” gelezen: aan de militaire rechter, dat de bij een voorwaardelijke veroordeling gestelde voorwaarden niet worden nageleefd.

¹⁾ Laatste gewijzigd bij de wet van 7 juli 1955 (Stb. 390).

In het eerste lid van artikel 19 vervalt de zinsnede „overeenkomstig artikel 14h van het Wetboek van Strafrecht” en wordt achter „tenuitvoerlegging” ingevoegd: van een voorwaardelijke veroordeling.

Het tweede lid van dit artikel vervalt.

Artikel 21 wordt gelezen:

Veroordelingen tot vrijheidsstraffen, vervangende hechtenis daaronder begrepen, kunnen in de gevallen en op de wijze door Ons te bepalen geheel of ten dele worden tenuitvoergelegd in strafgestichten in Suriname of de Nederlandse Antillen.

Veroordelingen tot gevangenisstraf, tot militaire detentie of hechtenis, vervangende hechtenis daaronder begrepen, kunnen, indien de gelegenheid ontbreekt om gebruik te maken van een daartoe bestemd gesticht of gebouw, in de gevallen en op de wijze door Ons te bepalen geheel of ten dele worden tenuitvoergelegd hetzij in een strafgesticht buiten het Koninkrijk, hetzij op een plaats bestemd of geschikt tot het ondergaan van krijgstuuchtelijke straf.

Het tweede lid van artikel 23 wordt gelezen:

Het houdt zowel het ontslag als dienstplichtige als de verbreking van een verbintenis tot vrijwillige krijgsdienst in.

Artikel 24 vervalt.

In artikel 25 wordt aan het gestelde onder 1° toegevoegd:

buiten tijd van oorlog kan deze straf uitsluitend worden opgelegd aan hen, die tijdens de uitspraak van het eindvonnis in eerste aanleg de leeftijd van 25 jaren nog niet hebben bereikt;

Na artikel 25 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

25a.

De executie van de in artikel 6 onder b, nrs. 1 en 2 vermelde bijkomende straffen geschiedt naar door Ons te stellen regelen.

In artikel 30, eerste lid, worden de woorden „het hoofd van het daarbij betrokken Departement van Marine of van Oorlog” vervangen door de woorden: Onze Minister van Defensie.

Artikel 33 vervalt.

Na artikel 35 wordt ingevoegd een nieuw artikel 35a, luidende:

Indien een aan de militaire rechtsmacht onderworpen persoon naar aanleiding van een strafbaar feit begaan in of met betrekking tot Suriname of de Nederlandse Antillen, is ontzet uit een van de rechten vermeld onder 1°, 3°, 4° en 5° van artikel 28 van het Wetboek van Strafrecht, heeft deze ontzetting ook betrekking op de uitoefening van die rechten in het betrokken rijkdeel.

Artikel 36 wordt gelezen:

Bij veroordeling van de bestuurder van een motorrijtuig wegens overtreding van artikel 162, 163 of 165 kan hem de bevoegdheid motorrijtuigen te besturen voor de duur van ten hoogste vijf jaren worden ontzegd.

Indien tijdens het plegen van een der strafbare feiten in het eerste lid genoemd nog geen vijf jaren zijn verlopen na het einde van de tijdsduur, waarvoor bij een vroegere onherroepelijke veroordeling de schuldige de bevoegdheid, motorrijtuigen te besturen, is ontzegd, kan hem die bevoegdheid voor ten hoogste tien jaren worden ontzegd.

Na artikel 36 worden twee nieuwe artikelen ingevoegd, luidende:

36a.

Bij veroordeling van een lid van de bemanning van een luchtvaartuig wegens overtreding van artikel 166 kan aan hem de bevoegdheid de luchtvaart uit te oefenen voor ten hoogste zes maanden worden ontzegd.

36b.

Wij kunnen regelen stellen met betrekking tot het tijdstip van ingang van de bijkomende straffen, bedoeld in de artikelen 36 en 36a, en de daaraan verbonden administratieve gevolgen.”

In artikel 40 vervalt in de aanhef de zinsnede „Voor de toepassing van artikel 38 van het Wetboek van Strafrecht”; het op deze zinsnede volgende woord vangt aan met een hoofdletter.

Artikel 43 vervalt.

Achter artikel 44 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

44a. De verpleging van personen, die krachtens uitspraak van de militaire rechter in verband met de gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke storing van hun geestvermogens ter beschikking van de regering zijn gesteld, kan in de gevallen en op de wijze door Ons te bepalen geschieden in Suriname en de Nederlandse Antillen.

Het tweede lid van artikel 51 wordt gelezen:

De gevangenisstraf en de hechtenis, gesteld in het Wetboek van Strafrecht, staan in zwaarte gelijk onderscheidenlijk met de gevangenisstraf en de hechtenis van dit Wetboek.

Artikel 63 wordt gelezen:

Onder militairen worden mede begrepen de tot enige militaire dienst gebruikt wordende gewezen militairen, in welk geval zij worden geacht de laatstelijk door hen beklede rang of de hogere, die hun bij of na het verlaten van de militaire dienst is toegekend, te bekleden.

Artikel 60, tweede lid, is van toepassing.

In artikel 65 worden in de aanhef de woorden: „Vreemde militairen die een op voet van oorlog gebrachte krijgsmacht vergezellen of volgen, krijgsgevangenen” vervangen door: Krijgsgevangenen.

Artikel 65, tweede lid, wordt gelezen:

Zij worden geacht tot dat deel van de krijgsmacht te behoren, onder welks bewaring zij zich bevinden.

In artikel 66 wordt in plaats van „misdrijf” gelezen: strafbaar feit.

Het tweede lid van artikel 67 vervalt.

Na artikel 67 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

67a

Ten aanzien van vreemde militairen kan een gelijkstelling van vreemde militaire rangen met Nederlandse plaats vinden door Ons of van Onzentwege door Onze daarbij betrokken Minister van Defensie.

In artikel 68 wordt in plaats van „adelborst der eerste klasse” gelezen: luitenant ter zee der derde klasse.

Het woord „landmacht” wordt vervangen door de woorden: overige delen der krijgsmacht.

In artikel 71 wordt achter de woorden: „onzijdigheid van den staat,” ingevoegd:

hetzij tot enig optreden ofwel tot collectieve of tot individuele zelfverdediging, ofwel tot handhaving of herstel van de internationale orde en veiligheid.

Na artikel 71 wordt ingevoegd een nieuw artikel, luidende:

71a

Voor de toepassing van artikel 25 en de Titels III, IV en V van het Tweede Boek zal de rechter, onverminderd het bepaalde in artikel 71, de aanwezigheid van tijd van oorlog slechts aannemen, hetzij onder feitelijke oorlogsomstandigheden, hetzij indien Wij zulks bepalen in verband met het feit dat Wij een oorlog dreigende achten.

Ons desbetreffende besluit kan betrekking hebben op de gehele krijgsmacht of op een deel daarvan.

Artikel 74 wordt gelezen:

Voor de toepassing van de artikelen 148, 153 en 159—161 wordt de krijgsmacht geacht op voet van oorlog gebracht te zijn voorzover overeenkomstig de artikelen 71 en 71a de aanwezigheid van tijd van oorlog moet worden aangenomen.

Met een op voet van oorlog gebrachte krijgsmacht wordt gelijkgesteld het oorlogsvaartuig of luchtvaartuig der krijgsmacht, dat zich ergens bevindt waar geen onmiddellijke hulp te verkrijgen is.

Artikel 75 wordt gelezen:

De bepalingen van dit Wetboek zijn toepasselijk, indien de daarin omschreven feiten worden gepleegd tegen of met betrekking tot vreemde mogendheden, hun krijgsmachten of personen, die daarvan deel uitmaken, voor zover:

a. hetzij die mogendheden bondgenoten zijn van de staat in een gemeenschappelijke oorlog;

b. hetzij strijdkrachten van die mogendheden gemeenschappelijk optreden met een gedeelte van de krijgsmacht, waaraan de bekendmaking, bedoeld in artikel 71, is gedaan;

c. hetzij met die mogendheden een overeenkomst is gesloten ter collectieve zelfverdediging en een gemeenschappelijke oorlog dreigende is.

De bepalingen van dit Wetboek zijn voorts toepasselijk indien de feiten omschreven in de artikelen 82, 108—120, 124, 127, 134, 137—143, 147 en 159 worden gepleegd tegen of met betrekking tot vreemde mogendheden waarmede een overeenkomst is gesloten ter collectieve zelfverdediging, hun krijgsmachten of personen, die daarvan deel uitmaken.

Na artikel 75 worden twee nieuwe artikelen ingevoegd, luidende:

75a

Een verhouding van meerdere tot mindere bestaat ten opzichte van vreemde militairen slechts voorzover zulks door Ons of van Onzentwege door door Ons aan te wijzen autoriteiten wordt bepaald.

75b

Voor de toepassing van de artikelen 163, 164 en 167 worden onder rij-, voer-, vaar- en luchtvaartuigen, die bij de krijgsmacht in gebruik zijn, mede begrepen rij-, voer-, vaar- en luchtvaartuigen in gebruik bij een vreemde krijgsmacht als bedoeld in artikel 75.

In artikel 78, eerste lid sub 1°, worden

a. tussen de woorden „vaartuig” en „der” ingevoegd de woorden: of luchtvaartuig;

b. de woorden „zee- of landmacht” vervangen door het woord: krijgsmacht.

In artikel 84, onder 1°, worden de woorden „vloot of het leger” vervangen door het woord: krijgsmacht.

In artikel 84, onder 2°, worden de woorden „post of vaartuig” vervangen door de woorden: post, vaartuig of luchtvaartuig.

In artikel 87, tweede lid, worden de woorden „vloot of het leger” vervangen door het woord: krijgsmacht.

In artikel 94, eerste lid, worden de woorden „de vloot of het leger of enig deel daarvan voor de krijgsmacht” vervangen door de woorden: de krijgsmacht of enig deel daarvan.

In artikel 94, eerste lid, worden tussen de woorden „vaartuig” en „der” ingevoegd de woorden: of luchtvaartuig.

In artikel 94, tweede lid, worden de woorden „vloot of het leger” vervangen door het woord: krijgsmacht.

In artikel 95, eerste lid, worden de woorden „vloot of het leger” vervangen door het woord: krijgsmacht.

In artikel 96 wordt in plaats van „het rijk in Europa” gelezen: het Koninkrijk of naar een plaats in een ander rijkdeel.

In artikel 96, onder 2°, worden tussen de woorden „oorlogsvaartuig” en „geheel” ingevoegd de woorden: of luchtvaartuig der krijgsmacht.

In artikel 99, eerste lid onder 7°, wordt het woord „dier” vervangen door de woorden: luchtvaartuig of motorrijtuig.

Artikel 107 vervalt.

In artikel 120, onder 2°, worden tussen de woorden „oorlogsvaartuig” en „zich” ingevoegd de woorden: of luchtvaartuig der krijgsmacht.

In artikel 124, tweede lid, worden tussen de woorden „oorlogsvaartuig” en „zich” ingevoegd de woorden: of luchtvaartuig der krijgsmacht.

In artikel 125, tweede lid, worden tussen de woorden „oorlogsvaartuig” en „zich” ingevoegd de woorden: of luchtvaartuig der krijgsmacht.

In artikel 126, tweede lid, worden tussen de woorden „oorlogsvaartuig” en „zich” ingevoegd de woorden: of luchtvaartuig der krijgsmacht.

In artikel 135, eerste lid, worden tussen de woorden „volgen,” en „of” ingevoegd de woorden: dat door Ons als voorschrift in de zin van dit artikel is aangeduid.

In artikel 146, derde lid onder 2°, worden tussen de woorden „oorlogsvaartuig” en „zich” ingevoegd de woorden: of luchtvaartuig der krijgsmacht.

Het opschrift „Algemeene Slotbepaling” en het daarop volgende artikel 162 worden vervangen door:

TITEL VIII

Verkeersmisdrijven

Artikel 162

Hij die als bestuurder van een motorrijtuig, een rijwiel of enig ander rij- of voertuig daarmede over enige voor het openbaar of militair verkeer openstaande weg rijdt dan wel als bestuurder van een vaartuig daarmede op enig voor de openbare of militaire scheepvaart openstaand water vaart, onder zodanige invloed van het gebruik van alcoholhoudende drank, dat hij niet in staat moet worden geacht het rij-, voer- of vaartuig naar behoren te besturen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden.

Artikel 163

Hij die optreedt als bestuurder van een motorrijtuig, een rijwiel of enig ander rij-, voer- of vaartuig, dat bij de krijgsmacht in gebruik is, onder zodanige invloed van het gebruik van alcoholhoudende drank, dat hij niet in staat moet worden geacht zijn taak, als zodanig, naar behoren te vervullen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden.

Artikel 163a

Voor de toepassing van de artikelen 162 en 163 wordt met alcoholhoudende drank gelijkgesteld elke stof, waarvan de bestuurder weet of redelijkerwijze moet weten, dat het gebruik de rijvaardigheid kan verminderen.

Artikel 164

Hij die opzettelijk wederrechtelijk enig motorrijtuig, vaartuig of luchtvaartuig gebruikt, dat bij de krijgsmacht in gebruik is, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste duizend gulden.

DERDE BOEK
OVERTREDINGEN

TITEL I

Verkeersovertredingen

Artikel 165

Hij die zich op een voor het openbaar of militair verkeer openstaande weg dan wel op een voor de openbare of militaire scheepvaart openstaand water zodanig gedraagt, dat de vrijheid van het verkeer dan wel van de scheepvaart zonder noodzaak wordt belemmerd, of de veiligheid op de weg of op het water in gevaar wordt gebracht of dat redelijkerwijze is aan te nemen dat dit het geval kan zijn, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste vijf-honderd gulden.

Artikel 166

Hij die zich als lid van de bemanning van een luchtvaartuig zodanig gedraagt, dat de vrijheid van het verkeer zonder noodzaak wordt belemmerd of de veiligheid in het luchtruim dan wel op de grond of op het water in gevaar wordt gebracht of dat redelijkerwijze is aan te nemen, dat dit het geval kan zijn, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste duizend gulden.

Artikel 167

Hij die als gebruiker van een voor het openbaar of militair verkeer openstaande weg of als gebruiker van een voor de openbare of militaire scheepvaart openstaand water, dan wel als bestuurder van een motorrijtuig, een rijwiel, enig ander rij- of voertuig, een vaartuig of een luchtvaartuig, dat bij de krijgsmacht in gebruik is, de door of vanwege het bevoegd gezag met betrekking tot het verkeer of de scheepvaart gegeven regels en aanwijzingen niet in acht neemt, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste vier maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

TITEL II

Feiten strafbaar gesteld in de buitenlandse wet

Artikel 168

Hij die buiten het Koninkrijk een feit begaat, dat niet met straf wordt bedreigd door enige ingevolge dit wetboek toepasselijke strafbepaling, doch waarvoor hij ingevolge enige op hem toepasselijke wet van het land, waar het feit begaan wordt, strafbaar is, wordt gestraft met hetzij hechtenis van ten hoogste zes maanden en geldboete van ten hoogste duizend gulden, hetzij één van deze straffen. De opgelegde hechtenis mag in duur het maximum van de tegen het feit in de buitenlandse wet bedreigde vrijheidsstraf niet overtreffen. Behoudens het bepaalde in artikel 24 van het Wetboek van Strafrecht mag de opgelegde geldboete evenmin het maximum van de tegen het feit in de buitenlandse wet bedreigde geldboete te boven gaan.

De vrijheidsstraf en de geldboete mogen slechts gezamenlijk worden opgelegd, indien dit ook bij toepassing van de buitenlandse wet mogelijk ware geweest.

Artikel II

De Wet op de Krijgstucht, vastgesteld bij de Wet van 27 april 1903 (*Stb.* 112) ¹⁾ wordt gewijzigd als volgt:

In artikel 1 wordt in plaats van „Rijk in Europa” gelezen: Koninkrijk.

In artikel 2 wordt het onder 2° gestelde gelezen:

de strafbare feiten, waarvan de militaire rechter kennis kan nemen, voor zover zij onbestaanbaar zijn met de militaire tucht of orde, doch tevens van zo lichte aard dat de zaak buiten strafrechtelijke behandeling kan worden afgedaan.

In het artikel vervallen de nummers 3—6.

Na het opschrift van paragraaf III vervallen de woorden „Afdeling I” en „In het algemeen”.

Artikel 3 wordt gelezen:

De krijgstuchtelijke straffen voor officieren zijn:

A. Hoofdstraffen

1° berisping;

2° licht arrest van ten hoogste 14 dagen;

3° streng arrest van ten hoogste 14 dagen.

B. Bijkomende straf

inhouding van geldelijke militaire inkomsten.

In artikel 4 vervallen onder A, 2° de woorden „der zee-macht”.

Het in artikel 4 onder 7° gestelde wordt gelezen:

verlaging; buiten tijd van oorlog kan deze straf uitsluitend worden opgelegd aan hen, die ten tijde der eerste strafoplegging de leeftijd van 25 jaren nog niet hebben bereikt.

Artikel 4 onder B wordt gelezen:

B. Bijkomende straf

inhouding van geldelijke militaire inkomsten.

Artikel 5 onder B wordt gelezen:

B. Bijkomende straf

inhouding van geldelijke militaire inkomsten.

Artikel 6, eerste lid, vervalt.

In artikel 6, tweede lid, vervallen de woorden „van den onderofficier en van den minderen militair”.

In artikel 7, onder A. en B. vervallen de woorden „der zee-macht”.

Artikel 7 onder C. vervalt.

In artikel 8, eerste lid onder A 2°, worden de woorden „in de voor zijn gewoon verblijf bestemde localiteit” vervangen door de woorden: op het schip.

In artikel 8, derde lid, wordt gelezen:

Deze straf kan gepaard gaan met die van strafdienst.

In artikel 10 vervallen de leden 4—7

Aan het artikel worden twee nieuwe leden toegevoegd, luidende:

Bij een leger te velde kan aan de met streng arrest gestraften worden opgedragen ook buiten de plaats waar zij hun straf ondergaan dienst te verrichten.

Het verrichten van dienst wordt hun in ieder geval opgedragen voor of bij de aanvang van het gevecht en bij alarm.

Het tweede lid van artikel 14 wordt gelezen:

Naar regelen door Ons te stellen kan hem worden toegestaan godsdienstoefeningen zijner gezindte bij te wonen.

Artikel 17 wordt gelezen:

De met verlaging gestrafte kan, totdat de straf tegen hem is ten uitvoer gelegd, in arrest worden gesteld of gehouden.

¹⁾ Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 19 mei 1954 (*Stb.* 325).

In artikel 19 wordt in plaats van „een jaar” gelezen: zes maanden.

Artikel 20 wordt gelezen:

De met de straf van plaatsing in een tuchtclassse gestrafte militair kan deswege na de oplegging der straf in arrest worden gesteld; hij kan in arrest worden gehouden, totdat hij in de tot uitvoering der straf bestemde inrichting is aangekomen.

In artikel 23 vervallen de woorden „der zee- en der landmacht”.

Artikel 25 wordt gelezen:

Elke straf van licht arrest opgelegd buiten Nederland, onder feitelijke oorlogsomstandigheden of aan boord van een oorlogsvaartuig buitengaats, kan gepaard gaan met inhouding van een vierde gedeelte van de geldelijke militaire inkomsten van de gestrafte gedurende de gehele straftijd of een gedeelte daarvan.

Elke straf van verzaamd arrest van een onderofficier of van een mindere militair, opgelegd buiten Nederland, onder feitelijke oorlogsomstandigheden of aan boord van een oorlogsvaartuig buitengaats, kan gepaard gaan met inhouding van de helft van de geldelijke militaire inkomsten van de gestrafte gedurende de gehele straftijd of een gedeelte daarvan.

Elke straf van streng arrest kan gepaard gaan met inhouding van de geldelijke militaire inkomsten van de gestrafte gedurende de gehele straftijd of een gedeelte daarvan.

Aan de inhouding in de vorige leden bedoeld zijn niet onderworpen geldelijke militaire inkomsten, die niet in een bedrag per dag, week of maand zijn vastgesteld, en het gedeelte van de geldelijke militaire inkomsten, dat naar door Onze Minister van Defensie te stellen regels geacht wordt bestemd te zijn voor de bestrijding van de kosten van huisvesting, kleding en voeding van de militair. Onze Minister van Defensie kan bepalen, dat ook andere delen van de geldelijke militaire inkomsten hetzij bij alle, hetzij bij bepaalde categorieën militairen niet aan de inhouding in de vorige leden bedoeld zijn onderworpen.

De artikelen 26 en 27 vervallen.

In artikel 29 vervalt in het eerste lid de zinsnede „en 30—32”.

De Tweede Afdeling van paragraaf III vervalt.

Aan artikel 37 wordt een volzin toegevoegd, luidende:

Hij beslist naar eigen inzicht en geweten.

Artikel 38, tweede lid, wordt gelezen:

Buiten het geval aangegeven in artikel 25 wordt geen bijkomende straf opgelegd.

Artikel 39 wordt gelezen:

De bevoegdheid om de in de artikelen 3—5 vermelde straffen aan de onder zijn bevelen staande militairen op te leggen komt toe aan:

- 1e. elke vlag- of opperofficier;
- 2e. de commanderende officier van een of meer oorlogsvaartuigen, inrichtingen of squadrons vliegtuigen der zeemacht;
- 3e. de commanderende officier van een brigade, een vliegbasis of een dienstvak en iedere daarmee gelijk te stellen door Onze Minister van Defensie aangewezen, commanderende officier;
- 4e. de commanderende officier van een taktisch geheel, gevormd uit verschillende troepenafdelingen;
- 5e. iedere boven een onder 2e—4e genoemde commanderende officier gestelde meerdere;
- 6e. de commandant van een ingesloten versterkte plaats of post of van een te velde afgesneden troepengedeelte.

Bij ontstentenis of afwezigheid van een commanderende officier of commandant gaat de hem bij dit artikel toegekende bevoegdheid over op degene, die met de waarneming van het commando is belast.

Ten aanzien van een militair, die niet onder de bevelen staat van een ingevolge de voorgaande leden tot straffen bevoegde meerdere, komt deze bevoegdheid toe aan de officier, die daartoe door Ons of door Onze Minister van Defensie is aangewezen.

Artikel 40 wordt gelezen:

De bevoegdheid om krijgstuchtelijke straf op te leggen aan militairen, die aan boord van een oorlogsvaartuig zijn ingescheept, komt uitsluitend toe aan de commanderende officier van dat oorlogsvaartuig en aan iedere boven die commandant gestelde meerdere.

Artikel 41 wordt gelezen:

De bevoegdheid om de in de artikelen 3—5 vermelde straffen aan de onder zijn bevelen staande militairen op te leggen komt mede toe aan:

- 1e. elke hoofdofficier van de landmacht en de luchtmacht;
- 2e. de commandant van een compagnie, een escadron, een batterij of van een squadron van de luchtmacht en iedere daarmee gelijk te stellen, door Onze Minister van Defensie aangewezen, commandant;
- 3e. iedere boven een onder 2e genoemde commandant gestelde meerdere;
- 4e. de officier detachementscommandant behalve indien het detachement aan boord van een oorlogsvaartuig is ingescheept; behoudens dat de straf van streng arrest aan officieren alleen door de hoofdofficier detachementscommandant en die van verlaging en van plaatsing in een tuchtclassse door geen der bovengenoemden mogen worden opgelegd.

Bij ontstentenis of afwezigheid van een commandant gaat de hem bij dit artikel toegekende bevoegdheid over op degene, die met de waarneming van het commando is belast, behoudens dat de straf van streng arrest aan officieren alleen door de hoofdofficier waarnemend detachementscommandant mag worden opgelegd.

Artikel 42 wordt gelezen:

De in artikel 39 vermelde bevoegdheid komt mede toe aan de garnizoens- of plaatselijke commandant, ten aanzien van alle zich ter plaatse van zijn commandement bevindende mindere militairen en militairen van lagere rang of van mindere ouderdom in rang dan hij zelf heeft, wanneer zich ter plaatse geen tot straffen bevoegde meerdere van de militair, die het ver grijp beging, bevindt en de behandeling van de zaak geen uitsstel kan lijden.

Deze bevoegdheid strekt zich niet uit tot oplegging van de straf van streng arrest aan officieren en die van verlaging en van plaatsing in een tuchtclassse.

Artikel 45 wordt gelezen:

Het voorlopig arrest, bedoeld in het voorgaande artikel, duurt niet langer dan vierentwintig uur.

In het tweede lid van artikel 46 wordt achter „genoemde” ingevoegd:

of in Suriname of de Nederlandse Antillen met de opsporing van strafbare feiten belaste.

Aan het artikel wordt een nieuw derde lid toegevoegd, luidende:

Onze Minister van Defensie kan ten aanzien van door hem aan te wijzen eenheden der zeemacht bepalen dat de verdachte in bepaalde gevallen niet door de strafoplegger zelve behoeft te worden gehoord, doch dat dit verhoor kan plaats vinden door een door de strafoplegger aan te wijzen officier.

In het eerste lid van artikel 47 wordt in plaats van „de commandeerende officier in de maritieme directie of die van het korps, het wapen, het dienstvak, de dienstafdeeling of de inrichting, waartoe de verdachte behoort,” gelezen: de betrokken commandeerende officier.

De woorden „het hoofd van het daarbij betrokken departement van Marine of van Oorlog” worden vervangen door de woorden: Onze Minister van Defensie.

In artikel 49 wordt onder *b* vóór „den arrestoplegger” ingevoegd: zo mogelijk.

Artikel 50 wordt gelezen:

Bevoegd om, hetzij in een buitengewoon geval de uitvoering van een krijgstuchtelijke straf te schorsen, hetzij een krijgstuchtelijke straf of de omschrijving der strafreden of beide te wijzigen dan wel de straf te niet te doen, zijn:

a. de strafoplegger;

b. iedere boven deze gestelde tot straffen bevoegde meerdere, echter niet zonder zo mogelijk de gestrafte en de strafoplegger te hebben gehoord; wijziging van de straf of van de omschrijving van de strafreden ten nadele van de gestrafte vindt niet plaats dan nadat hij is gehoord.

Wijziging van de straf of de omschrijving van de strafreden of tenietdoening van de straf krachtens het voorgaande lid kan na beklag niet meer geschieden door de strafoplegger en de in artikel 61 bedoelde meerdere en is na het inroepen van de eindbeslissing van het Hoog Militair Gerechtshof uitgesloten.

Indien de straf wordt ondergaan elders dan waar zij is opgelegd komt de bevoegdheid om haar uitvoering te schorsen mede toe aan de commandeerende officier of de detachementscommandant, onder wiens bevelen de gestrafte alsdan staat, echter niet zonder de gestrafte en zo mogelijk de strafoplegger te hebben gehoord.

Hij die van zijn bevoegdheid tot wijziging van de straf of van de omschrijving van de strafreden gebruik heeft gemaakt, wordt als strafoplegger beschouwd.

Artikel 51 vervalt.

Artikel 58 wordt gelezen:

Wanneer de militaire rechter bij het onderzoek van een aan zijn kennisneming onderworpen zaak

bevindt, dat het feit een krijgstuchtelijk vergrijp, volgens de daarvan in artikel 2, onder 1°, gegeven omschrijving, oplevert,

dan wel bevindt, dat het, een in artikel 2, onder 2°, omschreven feit opleverende, buiten strafrechtelijke behandeling kan worden afgedaan,

dan wel, het ten laste gelegde feit niet bewezen of niet strafbaar achtende, bevindt, dat de beklagde zich aan een met de zaak samenhangend krijgstuchtelijk vergrijp heeft schuldig gemaakt,

is hij bevoegd hetzij de zaak onder mededeling van alle stukken ter verdere behandeling naar de commandeerende officier van de beklagde te verwijzen, hetzij, indien hij daartoe bijzondere aanleiding aanwezig acht, de zaak verder te behandelen als ware hij de commandeerende officier.

In het laatste geval is de militaire rechter indien de beklagde ter zake van het feit reeds krijgstuchtelijk is gestraft, bevoegd naar bevind van zaken die straf te bevestigen of te wijzigen, al dan niet met wijziging van de omschrijving der strafreden, dan wel die straf teniet te doen. Indien de militaire rechter die straf wijzigt ten gunste van de beklagde dan wel teniet doet, wordt het ten onrechte door de beklagde geleden nadeel zoveel mogelijk hersteld.

Heeft de militaire rechter de zaak niet ter verdere behandeling naar de commandeerende officier verwezen, dan wordt door deze of de boven hem gestelde meerderen ter zake van het feit geen krijgstuchtelijke straf opgelegd.

In artikel 60 vervalt de punt aan het slot van het artikel en wordt na het woord „aanmerking” een zinsnede toegevoegd, luidende:

en houdt, indien ter zake van dat vergrijp of die vergripen reeds krijgstuchtelijke straf is toegepast, bij de bepaling van de straf met die toepassing rekening.

In artikel 61 worden tussen de woorden „is” en „bevoegd” ingevoegd de woorden: , tenzij de straf is opgelegd door de militaire rechter.

In dit artikel worden de woorden „daarbij betrokken Minister van Marine of van Oorlog” vervangen door de woorden: Minister van Defensie.

Het eerste lid van artikel 62 wordt gelezen:

Het beklag moet schriftelijk worden gedaan binnen een termijn van vier dagen, aanvangende met de tweede dag na die waarop de oplegging van de straf ter kennis van de gestrafte is gekomen. In geval van volstreekte verhindering om binnen genoemde termijn beklag te doen vangt die termijn aan zodra de verhindering is opgeheven.

In het derde lid wordt in de eerste volzin in plaats van „Onverminderd het bepaalde bij artikel 50” gelezen: Onverminderd zijn bevoegdheid tot schorsing krachtens artikel 50.

Na artikel 62 wordt ingevoegd:

Artikel 62a

Slechts in geval de straf van verlaging of plaatsing in een tuchtklasse is opgelegd, kan de gestrafte afstand doen van het recht van beklag. Hij dient dit schriftelijk te doen doch niet eerder dan op de tweede dag na die, waarop de oplegging der straf te zijner kennis is gekomen.

In artikel 63 wordt aan het slot het woord „gekomen” vervangen door „gebracht”.

In artikel 64 wordt in plaats van „den derden dag nadat de beslissing daarop te zijner kennis is gekomen” gelezen: de termijn, waarbinnen hij de eindbeslissing van het Hoog Militair Gerechtshof kan inroepen, is verstreken.

Artikel 65 wordt gelezen:

De in artikel 61 genoemde meerdere is verplicht de zaak zodra mogelijk in haar geheel te doen onderzoeken. Hij zal de klager, de strafoplegger, indien deze zulks verlangt of het onderzoek dit vordert, voorts, indien en voor zoverre daartoe termen zijn, de door beiden opgegeven of andere getuigen en deskundigen zo mogelijk in persoon ondervragen of anders door een tot straffen bevoegde meerdere doen ondervragen.

Is ook dit laatste niet doenlijk, dan kan de ondervraging door de in het voorgaande lid genoemde meerdere schriftelijk of van zijnentwege door één der in artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering genoemde of in Suriname of de Nederlandse Antillen met de opsporing van strafbare feiten belaste ambtenaren geschieden.

Nadat het onderzoek is afgelopen beslist de meerdere bij een met redenen omklede beschikking.

De beslissing wordt aan de klager medegedeeld, waarbij hem een afschrift of een uittreksel van de beschikking wordt uitgereikt. Afschrift van de beschikking wordt aan de strafoplegger gezonden.

Artikel 66 wordt gelezen:

De in artikel 61 genoemde meerdere doet de straf teniet indien hij van oordeel is dat de krijgstuchtelijke bestraffing behoort te worden ongedaan gemaakt.

Bevindt deze meerdere dat de straf of de omschrijving van de strafreden dan wel beide behoren te worden gewijzigd, dan brengt hij de door hem nodig geachte wijzigingen aan, met dien verstande dat de straf niet kan worden verzwaaard.

Het door de klager ten onrechte geleden nadeel zal zoveel mogelijk worden hersteld.

Artikel 67 wordt gelezen:

Tenzij de straf is tenietgedaan is de gestrafte bevoegd gedurende een termijn van vier dagen, aanvangende met de tweede dag na die waarop de beslissing van de in artikel 61 bedoelde meerdere hem is medegegeeld, de eindbeslissing van het Hoog Militair Gerechtshof in te roepen. In geval van volstrekte verhindering om binnen genoemde termijn de eindbeslissing in te roepen vangt die termijn aan zodra de verhindering is opgeheven.

De eindbeslissing wordt ingeroepen door een daartoe strekend verzoek schriftelijk langs de hiërarchieke weg bij de in artikel 61 bedoelde meerdere in te dienen.

De eindbeslissing wordt steeds geacht met betrekking tot de straf en de omschrijving van de strafreden in hun geheel te zijn ingeroepen.

Slechts in geval de straf van plaatsing in een tuchtklasse is opgelegd kan de klager afstand doen van het recht om de eindbeslissing van het Hof in te roepen. Zulks dient schriftelijk te geschieden, doch niet eerder dan op de tweede dag na die, waarop de beslissing van de in artikel 61 bedoelde meerdere hem is medegegeeld.

De artikelen 68 en 69 vervallen.

Aan artikel 72 wordt een lid toegevoegd, luidende:

Voor de toepassing van deze wet wordt slechts tijd van oorlog aanwezig geacht, voorzover ook tijd van oorlog aanwezig is in de zin van de artikelen 71 of 71a van het Wetboek van Militair Strafrecht.

Artikel 72a en het tweede lid van artikel 74 vervallen.

Artikel III

De Provisionele Instructie voor het Hoog Militair Gerechtshof, gearresteerd bij besluit van den Souvereinen Vorst der Vereenigde Nederlanden van 20 juli 1814, *Stb.* 85, wordt gewijzigd als volgt:

Na artikel 55 worden vier nieuwe artikelen ingevoegd:

Artikel 56

Indien een krijgstuchtelijk gestrafte krachtens artikel 67 van de Wet op de Krijgstucht de eindbeslissing van het Hof inroept zal dit de zaak zo spoedig mogelijk in haar geheel onderzoeken.

Alvorens een beslissing te nemen zal het Hof de klager en, indien het zulks nodig oordeelt, de in artikel 61 van de Wet op de Krijgstucht genoemde meerdere, de strafoplegger, de door dezen of de klager opgegeven getuigen en deskundigen, mitsgaders de getuigen en deskundigen, welke het Hof ambtshalve heeft opgeroepen, zo mogelijk in persoon ondervragen of door een commissaris doen ondervragen.

Indien de te ondervragen persoon zich buiten Nederland bevindt, kan het Hof de ondervraging opdragen aan de president van een krijgsraad of aan een officier-commissaris.

De getuigen en deskundigen worden zo mogelijk onder ede gehoord. Artikel 284 tweede lid van het Wetboek van Strafvordering is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 57.

Indien de ondervraging op een der wijzen in het voorgaande artikel genoemd niet doenlijk is, kan deze, hetzij schriftelijk, hetzij door een der in artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering

vordering genoemde of in Suriname of de Nederlandse Antillen met de opsporing van strafbare feiten belaste ambtenaren, dan wel door een tot straffen bevoegde meerdere geschieden.

Artikel 58.

Het Hof doet de straf te niet indien het van oordeel is dat de krijgstuchtelijke bestraffing behoort te worden ongedaan gemaakt.

Bevindt het Hof dat de straf of de omschrijving van de strafreden dan wel beide behoren te worden gewijzigd, dan brengt het de door hem nodig geachte wijzigingen aan, met dien verstande dat de straf niet kan worden verzwaaard.

Artikel 59.

De beslissing wordt bij een met redenen omklede beschikking genomen en in het openbaar uitgesproken.

Een afschrift van de beschikking wordt gezonden aan de in artikel 61 van de Wet op de Krijgstucht genoemde meerdere, aan de strafoplegger en aan de klager en desverlangd aan Onze Minister van Defensie.

Aan de klager kan in plaats van een afschrift een uittreksel worden gezonden.

Het door de gestrafte ten onrechte geleden nadeel zal zoveel mogelijk worden hersteld. Hieromtrent kunnen door Ons regelen worden gesteld.

Artikel IV

Wij kunnen bepalen, dat vreemde militairen en een vreemde krijgsmacht voor de toepassing van door Ons aan te wijzen wettelijke bepalingen worden gelijkgesteld met Nederlandse militairen dan wel de Nederlandse krijgsmacht.

Artikel V

Het Wetboek van Militair Strafrecht, en de Wet op de Krijgstucht worden geacht mede te zijn vastgesteld ter uitvoering van artikel 6 van de Defensiewet voor Suriname en artikel 6 van de Defensiewet voor de Nederlandse Antillen.

Artikel VI

1. Ingetrokken worden:

a. 1°. Het Wetboek van Militair Strafrecht voor Nederlands-Indië (*Stb. voor Ned.-Indië* 1934, no. 167);

2°. Het Wetboek van Krijgstucht voor Nederlands-Indië (*Stb. voor Ned.-Indië* 1934, no. 168).

b. 1°. Het Surinaamsch Wetboek van Militair Strafrecht;

2°. Het Surinaamsch Reglement van Krijgstucht;

3°. De voorzieningen aangaande de toepassing van voorwaardelijke veroordeling van militairen in de kolonie Suriname.

c. 1°. Het Wetboek van Militair Strafrecht voor de kolonie Curaçao;

2°. Het Reglement van Krijgstucht voor de kolonie Curaçao.

d. Het Koninklijk besluit van 22 oktober 1942, *Stb.* C 65.

2. Op hetzelfde tijdstip vervallen alle wettelijke bepalingen tot wijziging of aanvulling van de regelingen, die in de in het eerste lid genoemde wetten en besluiten zijn gegeven.

Artikel VII

1. Deze rijkswet treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

2. Zij is verbindend voor Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen.

3. De tekst van het Wetboek van Militair Strafrecht en van de Wet op de krijgstuicht wordt door Onze Minister van Justitie overgebracht in de wettelijke spelling en in het *Staatsblad* geplaatst.

Lasten en bevelen, dat deze rijkswet in het *Staatsblad*, het *Gouvernementsblad* van Suriname en het *Publicatieblad* van de Nederlandse Antillen zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven ten Paleize Soestdijk, 4 juli 1963.

JULIANA.

De Minister van Justitie,
A. C. W. BEERMAN.

De Minister van Defensie,

S. H. VISSER.

Uitgegeven de elfde juli 1963.

De Minister van Justitie,
A. C. W. BEERMAN.

Zie voor de behandeling in de Staten-Generaal:

- Bijl. Hand. II 57/58, 5169 (R 112);
- Bijl. Hand. II 1959, 5169 (R 112);
- Bijl. Hand. II 60/61, 5169 (R 112);
- Bijl. Hand. II 62/63, 5169 (R 112), Hand. II 62/63, bladz. 2477—2487;
- Bijl. Hand. I 61/62, 5169 (R 112);
- Bijl. Hand. I 1963, 5169 (R 112), Hand. I 1963, bladz. 112—117.